

član naj zbira v svojem šolskem okraju; denar, obleko, knjige in živila. Poverjenica za nabiralno akcijo je tov. Kovič Leopoldina iz Jevnice, ki daje potrebne informacije in se lahko nanjo odposlje zbrani material ali denar. — Na decembrskem zboru v Litiji bo zaključila nabiralno akcijo. Podprimo vsi plemenito socialno zbirko!

Odbor.
JUU SRESKI DRUŠTVI BREŽICE IN KRŠKO bosta skupno zborovali dne 7. decembra 1938. ob 11. uri v ljudski šoli v Sevnici. Na dnevnem redu je predavanje g. profesorja Siliha Gustava iz Maribora o temi »Aktualna pedagoška vprašanja naše dobe s posebnim ozirom na delo naše ljudske šole«. — Ugodna ura pričetka omogoča slehernemu članu, da se udeleži zanimivega predavanja. Predsednika:

R. Ivanuš. I. Hrovat.

Poročila

JUU SRESKO DRUŠTVU KAMNIK je imelo svoj letni občni zbor 12. novembra 1938. v Domžalah.

Navzočih je bilo 70 članov ali 55 %. Uvodoma je tov. predsednik pozdravil vse navzoče, zlasti nove člane, nadalje nač. sreza g. Maraža in kot predavatelj šol. naz. v p. g. A. Skulja, kateremu je v imenu društva izrekel tople besede in zahvalo za njegovo vidno delo v našem srezu. Iskreno pritrjevanje vseh navzočih je bil dokaz, da učiteljstvo obzavlja njegovo upokojitev. Nato je počastil 75-letnico tovariša-veterana Janka Tomana in ga stavil vsem mlajšim članom v vzgled stanovske zavednosti. Enako je pozdravil še starejšega tovariša Hitija, ki se kljub visoki starosti redno udeležuje naših zborovanj. Organizacija tovarišev takih vrlin mora doseči uspehe, ker nas rešuje le kvaliteta.

V situacijskem poročilu je nato poročal o delu in ukrepih organizacije in vodstva sekcije, ki se trudi za izboljšanje vseh, zlasti pa naših vitalnih interesov.

Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno notranje društveno življenje. Sodelovanje vseh članstva bi dvignilo borbenost in zavest, ki nam je danes potrebnejša kot kdaj koli prej. Molk na zborovanjih in kritika na ulici ne bosta nikdar realizirala naših težav. Blagajniško poročilo tov. Cenčiča je pokazalo finančno stran društvene blagajne in s tem stanovsko zavednost in nezavednost članstva.

Za strokovni odbor je poročal tov. Mayer in dosegljiv sklep članov, da se ponovno pristopi k reševanju vprašalnih pol glede gmotnega položaja učiteljstva v srezu.

Gospodarski referent tov. Merčun je obravnaval težave naših ustanov, predvsem Učit. doma. Poudaril je, da bi se s pristopom zadržnikov v večjem številu znižala oskrbnina v U. d., s čimer bi bil dosežen njegov cilj.

V imenu nadzornega odbora je poročal tov. Smole in predlagal razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta.

V poročilu tov. Mehore o poteku banov. skupščine je bilo iznešeno resnično in smotno delo sekcije za vsa vprašanja šolskega in osebnega značaja. Doseženi uspehi pa niso v razmerju s požrtvovalnim delom, ker so na poti višje sile.

Redno in izredno glavno skupščino v Zagrebu je opisal tov. predsednik. Podčrtal je složen nastop ogromne večine delegatov, ki so zavedajoč se, da branijo stanovsko linijo in demokracijo, z discipliniranim nastopom razbili naval obsojanja vredne opozicije.

Za izvedbo akcije za pomoč otrokom v obmejnih krajih so se izjavili vsi navzoči, darovi naj se odpremo na šol. uprav. v Kamniku in Domžalah.

Pri obravnavi aktualnih šol. vprašanj se je razvila živahna debata. Snov pa spada v kompetenco uradne konference.

Članarina je po soglasnem sklepu ostala ista kot lani.

Častno razsodišče tvorijo še nadalje dosedanj člani.

V predavanju »Skiptikon kot učilo« je g. šol. nadzornik A. Skulj dokazal, da je pouk sodoben in uspešen, čim bolj ga ponazorimo. V ta namen izborna služba skiptikon. Material zanj dobimo vsepovsod, tudi v časopisju.

Predavanje je obsegalo pet učnih slik za elementarni razred, osnovno in višjo lj. šolo. Obravnaval je boleznin in škodljivce sadnega drevja, izlet na Gorenjsko in v Benetke, stavbarsko umetnost, mlekarstvo, alkoholizem in sliko za jezikovni pouk v elementarnem razredu.

Učiteljstvo je z zanimanjem sledilo predavanju, ki je bilo vezano na številne skiptične slike, in z aplavzom nagradilo predavatelja, kateremu se je tov. predsednik še posebej zahvalil.

Jos. Napokoj, preds. F. Chvatal, tajnik.

JUU — SRESKO DRUŠTVU LJUBLJANA OKOLICA — VZHODNI DEL je zborovalo dne 29. oktobra t. l. v Ljubljani.

Članov 85, navzočih 48, t. j. 54 %. Po uvodnem pozdravu poročila tov. predsednik Kosin, da je predavatelj g. dr. Miss nujno zadržan, zato predavanje odpade in bo na dnevnem redu prihodnjic.

Tov. tajnik poda svoje letno poročilo, ki je bilo sprejeto brez govora, nakar je sledilo podrobno poročilo tov. blagajničarke. Poudarila je razveseljivo dejstvo, da se v zadnjem času plačuje članarina v najlepšem redu, razen par izjem.

Tov. Skubic predlaga razrešnico, kar je soglasno sprejeto.

Sledil je proračun za tekoče leto, ki izkazuje 3200 din dohodkov ter isto toliko izdatkov. Članarina za tekoče leto ostane neizpre-

menjena, in sicer 17 din + 2 din za podporni fond = 19 din mesečno.

Nato je poročala tov. Likarjeva o učiteljski banovinski skupščini v Ljubljani, za tem pa tov. Lulik o glavni skupščini v Zagrebu. Obe poročili sta bili skrbno ter zanimivo podani in sprejeti z aplavzom.

Prečital se je dopis sekcije o pomoči otrokom v obmejnih krajih. V zanimivi in stvarni debati, ki je sledila, se je pokazalo izredno zanimanje za nameravano podporno akcijo in so se določile smernice, kako naj se izvede.

Kosin Mirko, preds. Franjo Čuk, tajnik.

JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVU V KRŠKEM je zborovalo v soboto, dne 12. novembra t. l. Navzočih je bilo 35 članov, t. j. 28 %.

Pred prehodom na dnevni red se tov. predsednik v lepem govoru spominja 20-letnice zedinjenja, nakar otvori občni zbor. — Iskreno pozdravlja vse, zlasti nove tovariše in tovarišice z željo, da bi se v našem srezu in naši sredi kar najbolje počutili.

Pri obravnavi dopisov se je v akciji za pomoč otrokom v obmejnih krajih razvila debata. Ugotovilo se je, da je naš srez zelo reven, vendar je članstvo pripravljeno storiti vse, kolikor je v njegovi moči, da se započeta akcija častno izvede. Predlog tov. Zdešarja, naj bi sekcija vplivala na pisatelje, da bi ne pošiljali na šole knjig brez naročila, je bil soglasno sprejet.

Sledilo je predsedniško, tajniško in blagajniško poročilo. Radi neugodnega stanja blagajne predlaga tov. Zdešar, da ostane članarina prvih pet mesecev ista (16 din), drugih pet mesecev pa se zviša za 1 din (17 din). Dolžniki na naročnini se ponovno pozove, da plačajo prvi obrok najkasneje do 10. decembra t. l. Vse one, ki bi do tega termina ne plačali obroka, se preda odvetniku. Predlog je bil sprejet.

Nadzorni odbor da odboru absolutorij, blagajniku za težko in požrtvovalno delo pa izreče pohvalo.

Tov. Zdešar poda nato vseskozi zanimivo poročilo o banovinski in glavni skupščini.

Da bi si omogočili več dobrih predavateljev in navezali tovariške stike s soslednjim društvom, se bo po možnosti vršilo več zborovanj skupno z brežiškim srezo.

Pri slučajnostih opozarja tov. Škerletova, da mora društvo prijaviti hospitacijo na Bežigradski šoli šest tednov prej. Tovarišiče, ki se žele udeležiti hospitacije, naj zato nemudoma pošljejo svojo prijavo društvu.

Ugotovila se je premala stanovska zavednost nekaterih članov, ker se ne udeležujejo zborovanj in ne plačujejo članarine. Tov. Šinigoj pripominja, da je zavladala na zborovanjih neka pasivnost in da bo treba najti sredstvo, kako temu odpomoči. Tov. Zupančičeva predlaga, naj bi vsak član vsaj opravičil odsotnost. Predlog je bil sprejet.

Predlog tov. predsednika, da se posebna vabila na zborovanja ne bodo več pošiljala, je bil sprejet.

Tov. Herbst predlaga, naj bi se na vsakem zborovanju predavalo tudi o administraciji. Tov. sreski šol. naz. Šterk prevzame nalogo poročevalca s tem, da mu šol. upravitelj pošilja pismena vprašanja, na katera bi odgovarjal. Pripominja, da namerava izdati tudi »uradni repertorij«, izvod po 30 din. — Predlog tov. predsednika, naj bi šol. upravitelj poslali zadevne naročilnice tov. nadzorniku, je bil sprejet.

Ivo Hrovat, preds. Uršič Zora, tajnica.

JUU SRESKO DRUŠTVU KOZJE je imelo dne 11. novembra 1938. zborovanje in občni zbor v Kozjem. Udeležencev je bilo 25, ali 61 %. Poročilo o banovinski skupščini je podal tovariš Mihevc Jože. Tov. Kos Makso je poročal o izredni skupščini v Zagrebu. Članstvo je vzelo poročilo na znanje. Pripravnik so se čudili, da na banovinski skupščini ni bilo razumevanja za položaj pripravnikov, ker je ukinjena znižana članarina. Tov. Kos je poročal o delovanju odbora v teku leta. Članstvo je izreklo posebno zahvalo tov. Frecutu Tinetu, ki je zdaj na drugem službenem mestu v Trzinu, in mu sklenilo poslati posebno zahvalno pismo. Tajniško poročilo je vzorno podala tov. Moser Julijana. Radi premeščene blagajničarke se blagajniško poročilo odloži do prihodnjega zborovanja.

Nadzorstveno poročilo je podala Kos Anica. Dosedanjemu odboru je z izjemo blagajničarke dan absolutorij.

Tov. Kos Makso je predaval zanimivo: »Moja pot na svetovno razstavo v Pariz.«

Pri volitvah je bila predlagana samo ena lista. Članstvo je z aklamacijo izvolilo Kosa Maksa, upravitelja šole Buče, za predsednika, Kerta Jožeta za tajnika, Vrečko Marto za blagajničarko. Odborniki so: Veljak Anica, Mihevc Jože, Čermelj Viktor.

Pri predlogih je predlagalo nekaj pripravnikov, naj se članarina ponovno zniža na 10 dinarjev mesečno za vse pripravnike. Kos Maks, preds. Kert Jožef, tajnik.

JUU SRESKO DRUŠTVU V KOČEVJU je imelo redni občni zbor dne 12. nov. 1938. v Kočevju. Udeležilo se ga je 49 članov, to je 46 %.

Ob otvoritvi občnega zbora ni bila navzoča polovica članstva, zato je bil občni zbor odložen za eno uro, ko je bil sklepčen ob vsakem številu navzočih.

Medtem sledi poročilo delegatov banovinske in obeh glavnih skupščin v Zagrebu. Vršil se je tudi razgovor o petju državne himne pri predpisanih šolskih mašah ob narodnih praznikih. Tozadavne odredbe se tolmačijo v našem srezu povsem različno.

Občni zbor: Vložena je samo ena kandidatna lista. Verifikacijski odbor preide na

delo. Po poročilih tov. tajnika in blagajnika, predlaga tov. predsednik nadzornega odbora celokupnemu odboru razrešnico, ki je sprejeta soglasno.

V upravni odbor so izvoljeni tovariši: Trobiš Št. kot predsednik; Dequal Ciril, podpredsednik; A. Čokova, tajnica; Ljubič Anton, blagajnik, Jaklič Joško, Strehovec Franc in Urbančič Branko, odborniki. Namestniki, tovariši: Andolšek Franciška, Stanič Ernest in Tratar Marijan.

Nadzorni odbor tvorijo tovariši: Koutny Vilibald, Boc Boris in Čuk Ladislav, namestniki tov. Rustjeva in Kodrič Vladimir.

Članarina za poslovno dobo 1938./39. znaša letno 170 din. — Prihodnje zborovanje v decembru bo obsegalo poleg stanovskega dela še slavnostni del, ker bo društvo proslavilo 20-letnico našega osvobodjenja.

Trobiš Št., preds. Čok A., tajnica.

JUU SRESKO DRUŠTVU LENDAVA je zborovalo dne 12. novembra 1938. v Turnišču. Navzočih je bilo 36 članov (60 %) in turniški tovariš upravitelj kot društveni gost. Po otvoritvi je tovariš predsednik pozdravil vse navzoče, izrecno pa še novopristopivše mlade tovariše. Po sprejetem dnevnem redu je poročala tov. Prešernova o poteku in sklepih sekcije skupščine v Ljubljani, tovariš predsednik pa o delovanju sekcije v preteklem poslovnem letu. Poročal je tudi o poteku obeh glavnih skupščin JUJ v Zagrebu. Spomnil se je v posebnem nagovoru vseh borcev za svobodo Jugoslavije, katere 20-letnico so navzoči počastili s trikratnim »Živela«.

Društveni tajnik je v kratkem popisal delo sreskega društva v minulemu letu in se bavil s stanjem članstva in z vzroki, ki so krivi, da nekateri tovariši izstopajo ali stoje izven društvenih vrst. Tovariš blagajnik je poročal o blagajniškem poslovanju in stanju blagajne, nato pa je prečital osnutek proračuna za leto 1938./39. Pri postavki za stanovske liste je tovariš Mlekuž sprožil vprašanje o obveznosti in neobveznosti naročitve stanovskih glasil in prečital iz društvenih pravil člen 17., odst. 2). Zahteval je glasovanje o tem predmetu. Ker pa zborovanje ni bilo sklicano kot letna skupščina, se zadeva ni mogla izglasovati in se bo rešila na prihodnjem zborovanju kot redni letni skupščini. Kraj in datum skupščine naj odloči odbor.

Prešlo se je k čitanju došlih dopisov. Daje časa se je članstvo bavilo z okrožnico odseka učiteljic o božični obdaritvi otrok. V zvezi z okrožnico je o tej akciji poročala tov. Prešernova. V daljšem razgovoru se je ugotovilo, da je obdarovanje otrok za božič prekasno in bi bila boljša miklavževska obdaritev.

Nato so se izvolili manjkajoči člani nadzornega odbora in stanovskega razsodišča. V nadzorni odbor je bil izvoljen tov. Völle Rudolf, za člana stanovskega razsodišča pa tov. Rauter Ivan. Za poverjenika Slovenske šolske matice je bil izvoljen tov. Mlekuž Franjo.

Sledilo je izbrano in lepo predavanje tov. Völleja o slovenskem ornamentu. Predavatelj je pokazal tudi nekaj lepih vzorcev. Predavanje je želo odobravanje. Razvil se je pogovor o razliki med slovenskim in madžarskim ornamentom. Tovariš predsednik je pripravil tovarišem, naj gojijo čim več slovenskega ornamenta pri risanju in pri ročnem delu. Pri slučajnostih je sprožil neki zborovalec vprašanje pavšalnih napadov na učiteljstvo v dnevnih časopisih, ki imajo namen, da omajajo ugled učiteljstva pri ljudstvu. Posebno se kritizira svojevrstno tolmačenje šolskih zakonov in pravilnikov v nekem krajevem časopisu. Sklenilo se je, da bo odsej učiteljstvo redno reagiralo na članke, ki so neosnovani, in imajo edini namen oklevetati učiteljske vrste.

Tovariš Rauter je sprožil vprašanje poučne ekskurzije na bežigradski ali šoli v Studencih pri Mariboru. Članstvo se je zedinilo za obisk tovariša Vranca na njegovih šoli v Studencih pri Mariboru. Prijave udeležencev bosta zbrala tov. Rauter in Babič Jožef. Radi predloga tov. Mlekuža o neobveznosti naročitve stanovskih listov se je oglasil tovariš tajnik in izjavil, da tak predlog nasprotuje skrbi za učit. gospodarske ustanove in ker je članstvo njegov predlog sprejelo, smatra, da na tej liniji ne more sodelovati v odboru, zato daje ostavko na svoj položaj. Predsednik je sprožil vprašanje zaupnice tovarišu tajniku, ki je bila soglasno izglasovana.

Po triurnem živahnem delu se je zborovanje končalo.

Predsednik: Peternel.

Na Vas je ležee da imate obleko vedno kot novo

sato je pustite redno kemlično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlokalnica

Novosti na knjižnem trgu

O KNJIGI, KI BI NE SMELA BITI REDKOKJE

Bili so časi, ko je bila nova knjiga ne le kulturni, temveč tudi družabni dogodek. Bili so časi, ko ni bilo izobraženca, ki bi ne bil pobožal novih poganjkov slovenske kulturne rasti.

Pa so prišli časi, ko se je ta rast razbohotila v svežem, življenja polnem zelenju — pa gremo mimo, ko da je to vsakdanji pojav...

Tako sveže, življenjsko zelenje je Mrzelov »Bog v Trbovljah«, ki je izšel že lani, vzbudil pozornost pri ocenjevalcih in nekaterih ljubiteljih lepe knjige, a bil uvrščen le v malokatero knjižnico.

Zakaj? Ali zato, ker grebe s počeni prsti po temi, da bi laže spoznali toploto luči? Ali zato, ker odgrinja zavese pred temnimi rovi, kjer je ljudem »teže priti do kruha, ko sedem centov težko skalo premoaga zrušiti z etaže« in kjer je ljudem trpljenje polagoma, a nenehoma vcepljalo dvom v srca, da je samega Boga zaskrbelo ob tem spoznanju?

Ali je pregrešno in pogrešno v naši dobi brskati po zemlji, »ki je odprla tisoče ran, da bi vrgla lačnim ljudem kruha, pa so ga siti prestregli...« in vzeli ljudem Boga.

Ali je grešnik in antikrist, kdor se zgrozi in zakriči ob pogledu na svet, ki je tako brez pravice in resnice, da je sam Bog spoznal in se zgrozil: »Kdor bo preli kaj krvi od svojega srca, bo končan, in kdor bo mnogo ubijal, bo vladar sveta...«

Ne, Mrzelov »Bog v Trbovljah« ni ne pregrešna, ne prekucuška knjiga. Je polna krika po pravici in resnici, je polna vere v Boga, ki mora priti spet v srca vseh ljudi, je polna pozitivnosti prepričanja, da more priti vera med pozirane in razžaljane le tedaj po ulicah in sobah, ko bodo brez smeti in prahu.

Bliza se božič, ko obdarujemo znanee in prijatelje z lepo knjigo. Ne pozabimo, da spada v roke zrelega človeka tudi »Bog v Trbovljah«.

—k Brinar: Slovenska vadnica za višje ljudske šole (5.—8. razred) je ravnokar izšla. Četrta, po novem učnem načrtu prirejena izdaja. Kot učno knjigo jo je odobrilo ministristvo prosvete ter jo priporočilo vsem šolam. Cena kartonirani knjigi 28 din. Dobi se pri založnici »Banovinska zaloga šolskih knjig in učil« v Ljubljani ter v vseh knjigarnah.

—k Knjižni dar Vodnikove družbe obsega tudi letos štiri knjige, in sicer: 1. Vodnikovo pratio za leto 1939. v redakciji dr. Pavla Karlina. Ta vsakoletna slovenska ljudska čitanka je to pot deloma posvečena 20-letnici Jugoslavije. Prinaša mnogo poučnih člankov uglednih avtorjev, več pripovednih in veselih črtic, zanimiv drobiž ter čez sto slik, po risbah znanih ilustratorjev in po izbranih fotografiskih posnetkih. — 2. Dr. Iva Šolija povest »Večne vezje«. Novo delo znanega pisatelja, ki opisuje križev pot tržaškega begunca-zdravnika in dramo v njegovem zakonu. Povest je izredno živahno pisana, zgoščeno pripovedovana. Resen dokument iz polpreteklega dobe. — 3. Lojzeta Zupanca povest »Tretji rod«, živo kroniko pojovne generacije iz naših obmejnih krajev, zgodbo premožne kmetiške hiše, ki propada ob nenaravni vzgoji staršev in sodobni razrvanosti mladega rodu. — 4. Prof. Janka Orožna o »Kardordevičih«, ki ob štirih velikih osebnostih (Crnem Juriju, knezu Aleksandru, Petru Osvoboditelju in Aleksandru Zedintelju) podaja zgodovino naše narodne vladarske hiše in ob njej posamezne momente iz politične gradnje Jugoslavije, katere dvajsetletnici je posvečeno to delo. — Tudi letošnje Vodnikove knjige so skrbno izbrane in vse pažnje vredne. Zato ni dvoma, da bodo v nešteto slovenskih domov prinesle mnogo lepih ur iskrene zabave in klenega pouka.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

JABOLKA

štajerska, zimska, plemenita, najfinejše vrste, kakor Kanada, citronke, ledericie itd. kg po 4, 5, 6 din, vreče za 50 kg, bruto za neto, franko postaja kupca, proti 1/3 predujma, ostanek po povzetju, razpošilja Eksport »jabolka«, Maribor, Pobrežje, Gosposvetska 56.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Zimski plašči,

kostumi, kompleji,

obleke in bluze

samo zadnje novosti

v največji izbiri pri

ELITE

Prešernova ulica šte. 7-9

LJUBLJANA